СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, пятниця, 11-го квітня 1947. No. 84. JERSEY CITY and NEW YORK, Friday, April 11, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КАРИ НА СТРАЙКАРІВ У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

Легіслатива стейту Ню Джерзі ухвалила серед поспіху новий закон з метою недопустити до повного страйку телефонних робітників. Новий закон накладає як на робітників так і на підприємства обовязок піддатися мировому судові на випадок спорів, а коли котранебудь сторона не послухає закону, тоді підлягає карам. Грошева кара для юній встановлена на $10,000 денно, а на членів юнії особисто по $250—$500 за кожний день. Крім того ще може бути наложена кара арешту до одного місяця.

Вилйем Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці назвав цей закон „найгіршим протиробітничим законом, який колинебудь ухвалила якась стейтова легіслатива". Краєва Федерація Телефонних Робітників назвала цей закон неконституційним і видала зазив до робітників не повинуватися йому. З переговорів в справі наладнання страйку приходять дальші суперечні вісті про те, чи страйк покінчиться швидко.

ВИКІНЧЕНО РОБІТНИЧИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У КОНГРЕСІ.

Провідники Республиканської Партії в конгресі одобрили проєкт закону для припинення загальної практики колективних переговорів у промислі, дальше для виключення замкненого заводу і для спинення страйків, які шкодять здоровлю або добробутові країни. Законопроєкт буде тепер предявлений робітничій комісії в палаті, де республиканці будуть його солідарно обстоювати. Надіються, що бил перейде в палаті наступного тижня. Виринають сумніви, чи сенат поставиться прихильно до ногого законопроєкту.

ВИПЛАТЯТЬ РОДИНАМ МАЙНЕРІВ ПО $1,000.

Першу виплату посмертного з фонду добробуту дістануть родини шахтярів, погибших у копальні в Сентралії, Ілл. 25 березня. Посмертне виносить по $1,000. Голова майнерської юнії заповідає, що в найближчім контракті з власниками вугіляних шахт він буде домагатися причинку по 10 центів від кожної тони вугілля. Досі підприємці платять по 5 центів від тони, яку набере шахтяр. — Рахують, що до праці в шахтах вернулося вже около 130,000 майнерів, не зважаючи на це, що провірка безпеченства майн ще не покінчена. Робітники вертаються всупереч вказівок Луїса, щоб вони не йшли до праці, доки не будуть провірені закопи.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОВІДНИК ОБВИНУВАЧЕНИЙ В КОНГРЕСІ.

Генеральний секретар Комуністичної Партії Америки, Евген Денис, не явився на переслуханні комісії для слідження Неамериканських Діянь у палаті і його змісця натаврували, як винного в погорді для конгресу. Комісія рішила домагатися від департаменту справедливости розпочати проти нього поступування за „змову до погорди". За такий поступок передбачена кара до двох років вязниці та $10,-000 грошевої кири. Адвокат Денниса був приявний в салі переслухань і заявив в імені свого клієнта, що він не має обовязку слухати зазиву „комісії, яка сама не має права призивати свідків". Конгресмен Никсон прийшов до висновку, що Деннис й інші комуністичні провідники волять наразитися на кару за погорду, замісць піддатися допитам у справі їхньої незаконної діяльности.

ЛІЛІЄНТАЛ ПРИЗНАНИЙ ҐОЛОВОЮ АТОМОВОЇ КОМІСІЇ.

Дейвид Е. Лілієнтал, назначений перед 10 тижнями головою Юнайтед Стейтс Атомик Енерджі Комішен президентом Труманом, дістав потвердження свого назначення у сенаті Злучених Держав 50 голосами проти 31. Разом з ним одобрено ще 5 членів цієї комісії. Проти назначення Лілієнтала йшла в сенаті гостра боротьба збоку республиканців. Йому закидали прокомуністичне наставлення під час його урядовання як голови Комісії Долини Тенесі, що виробляє електричну силу для великих просторів у південних стейтах.

ВИНАЙШЛИ ЛІТАК, ЩО МОЖЕ САМИЙ ОСІСТИ НА ЗЕМЛІ.

У ляборaторії Р. С. А. Віктора в Кемден, у стейті Ню Джерзі, винайдено спосіб контролі літака й летуна під час його полету до такої міри, що летун може знати, які літаки летять побіч нього і потім може осісти самочинно на землі. До такої контролі вживають радару й телевізії. Система, звана „телеран", має на цілі підготовити добу для літаків, якими може літати кожна людина окремо і не бути виставлена на зудар з іншими літаками. Перші полети з використанням телерану відбудуться у Вашингтоні в осені біжучого року.

Президент Мексика виголосить промову до Конгресу у Вашингтоні

Білий Дім оприлюднив подробиці програми для прийняття мексиканського президента Міґеля Алемана, коли він прибуде до Вашингтону на державні відвідини. Алеман приїде 29. квітня і перебуде в столиці три дні. Це буде віддання візити президента Трумана до Мексика. На привитання Алемана вийде президент Труман і цілий кабінет до летунського майдану. Президент Алеман виголосить промову до обох палат конгресу наступного дня. Це є рідкий випадок в історії Злучених Держав, що заграничні гості промовлятимуть до конгресу. Після відвідин у Вашингтоні Міґель приїде до Ню Йорку на 2. й 3. травня.

АНТАРКТИДА ТЕПЛІЄ.

Корабель Мт. Олимпус, на якому поїхав був адмірал Ричард Бирд на чолі американської наукової експедиції до околиці південного бігуна, вже вернувся на американські води і спинився в Панамському Каналі. На кораблі находяться різні знимки з підбігунової околиці, які вказують, що там панує тепліший клімат, ніж досі можна було запримітити. Це пізнати з цього, що ледняки меншають і поволи розтаюють. Серед постійно замерзлих околиць найдено, як уже звісно з давніщих звідомлень, місця з незамерзлими озерами і вершки гір, непокриті снігом. Геологи приходять до висновку, що там діють якісь підземні гарячі сили, які огрівають поверхню землі. Загалом привезено 70,000 фотографічних знимків з Антартиди.

АТОМОВІ РАКЕТИ ЩЕ НЕ ГОТОВІ.

На основі вістей з департаменту флоти заключають, що ще не викінчені винаходи, які мають на цілі висилати атомові бомби так, як висилається ракети на далеку віддаль. Вісті про такі ракети вже давно появилися в пресі, одначе вони передучасні. Це лише фантасти мріють про те, щоб можна було вести війну при помочи потиснення ґузика, і щоб механічний рух випускав готові атомові ракети на віддаль тисяч миль. Знавці твердять, що ще треба 25 літ на викінчення таких стрілен. Команда флоти є того переконання, що атомові бомби можна буде висилати літаками з віддалі 500 миль від ворога. Такі літаки можуть бути порушувані пружинами без пілотів, як це було у німецьких автоматичних літаках V-2.

Даремні большевицькі намагання порізнити Англію і Америку

Москва, 9. квітня. — Згідно з інформаціями з достовірних дипломатичних джерел советський уряд пропонував Великій Британії включити в новий британсько-советський договір клявзулю, яка дипломатично ізолювала б Англію від Злучених Держав. Британці рішучо відкинули цю пропозицію і тому переговори застрягли в „мертвій точці". Офіціяльне виправдання на перервання цих переговорів, мовляв, советський віце-міністер закордонних справ А. Вішинський, що очолює советську делегацію в цих переговорах, не має часу, є тільки советським викрутом. Клявзуля, яку большевики пропонували до згаданого договору з Великою Британією, мала відноситися — згідно з інформаціями з тих самих джерел — до зобовязання Великої Британії, що вона не піддержуватиме жодної країни, яку вважається ворожою до Советського Союзу. В дальшому пропонвано теж провірити культурні відносини та заборонити всяку пропаганду проти Советського Союзу. Ці клявзулі на ділі перемінили б советсько-британський договір в проти-американський договір, хоча формально він мав би бути підписаний з метою забезпечення перед німецькою агресією в майбутності. Злучені Держави не мають білятетеральних договорів з жодним з „чотирьох великих", проте, тісна британсько-американська співпраця для нікого не є таємницею.

ОБЛАВА НА "ЗЛОЧИННІ ЕЛЕМЕНТИ" В БЕРЛІНІ.

Берлін, 9. квітня. — Союзні війська при співпраці німецької поліції сьогодні в ночі наглo почали облаву на „злочинні елементи" в Берліні. Заступник військового губернатора ген. Ф. А. Кітінг повідомив про це десять хвилин після того, як облава почалася. Він рівночасно заявив, що цеї акції домагалося советське військове управління з метою виловити „воєнних злочинців" та дезертирів зі советської армії. Ген. Кітінг додав: „виходило б, що кількість дезертирів зі советської армії є велика". Він теж завив, що большевики хотять виловити „деякі елементи", яких американці не хотять арештувати. Совети вже раніше домагалися видачі деяких скитальників, але американське управління відмовило. Опісля Совети домагалися облави та предложили листу 50 осіб, що їх вони хотіли б виловити в американському секторі Берліна. Ген. Кітінг був відкинув і це домагання, вважаючи, що така облава може перемінитися в безпощадний трус кожного дому. Він вкінці погодився, діставши советське запевнення, що облаву будеться переводити в „цивілізований спосіб". Облаву переводять кожна з чотирьох окупаційних потуг в своєму секторі та з участю провірочних комісій інших союзників, які мали б пропонувати арешт, згл. видачу придержаної особи. На 50 пошукуваних Советами осіб в американському секторі 9 означено як дезертирів а інших як „воєнних злочинців". Ген. Кітінг заявив, що советська листа є дуже велика та що він має „почуття, що там щось не в порядку". В американському секторі видано гострі зарядження не стріляти, тільки в самообороні та строго придержуватися всіх постанов і законів. Натомісць ген. Кітінг висловив сумнів, чи цих закнов будеться придержувати в советській зоні. Вже після кількох мінут облави прийшли повідомлення, що в советській зоні вона перемінюється в дике полювання на людей. Одною з перших осіб, яка впала жертвою того большевицького полювання, була кореспондентка... Ню Йорк Таймсу, яка автом переїздила через советську зону за дозволом, вертаючи з британської зони. Її переслухували протягом двох годин.

АМЕРИКАНСЬКО-БРИТАНСЬКА ВЕЛИКОДУШНІСТЬ У ВІДНОШЕННІ ДО АВСТРІЇ.

Відень, 9. квітня. — З добре поінформованих джерел повідомляють, що американський представник на конференції у Москві запропонував Австрії подарунок у висоті приблизно 115,000,000 долярів. Це є сума, на яку американські окупаційні сили видали своїх харчів та іншої допомоги для австрійського населення після окупації. Подібну пропозицію зробив теж британський представник, даруючи Австрії приблизно 40,000,000 долярів. Советський Союз, натомісць, домагається 60,000,000 долярів за продукти і допомогу, яку видано австрійському населенню таки з австрійських магазинів, базуючи своє домагання на твердженні, що ці припаси були воєнною добичею, отже правною власністю советської армії.

В ЖЕНЕВІ ВИРІШУЄТЬСЯ ДОЛЯ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ.

Женева, Швайцарія, 9. квітня. — Завтра тут має початися перша пленарна сесія Підготовчої Комісії по справам міжнародної торговельної конференції. В сесії візьмуть участь представники 17 країн, між ними такі визначні державні мужі, як сер Стаффорд Крипс від Великої Британії, Волтер Неш з Нової Зеляндії, французький міністер національної економії Андре Філіп, американський підсекретар стейту по справам економії Вилйем Клейтон, якого на відкритті сесії ще не буде, та цілий ряд інших визначних економістів. До цеї конференції прикладається велику вагу, прямо вирішну для майбутньої світової торгівлі.

ВІДГОМІН "УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА" В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРЕСІ.

„Ди Рочестер Таймс-Юніон" з 28. м. м. передрукував на редакційній сторінці головні думки зі статті проф. економії в нюйорському університеті Льва Добрянського п. з.: „Автловінг Автлоз", надрукованої в останньому числі „Українського Квартальника" (Юкрейніен Квортерлі). Стаття обмірковує проблему поставлення поза законом комуністичної партії в Злучених Державах.

ГЕН. МАРШАЛ ДОМАГАЄТЬСЯ РЕВІЗІЇ ПОЛЬСЬКИХ КОРДОНІВ

Москва, 9. квітня. — На сьогоднішній сесії Ради міністрів закордонних справ секретар стейту ген. Маршал видвигнув пропозицію ревізії передвоєнного німецькопольського кордону та встановлення його під кутом потреб Польщі і загального господарства Европи. Пропозиція Маршала викликала гострий поділ думок в Раді. Британський міністер Бевин долучився до пропозиції ген. Маршала, обстоюючи думку, що справа західних кордонів Польщі ще не була остаточно полагоджена і вона залишається одвертою. Бевин ще ясніше висловився від Маршала, пропонуючи прямо повернення Німеччині деяких сільсько-господарських провінцій, що сьогодні находяться під управлінням Польщі. Секретар Маршал у своїй заяві висловився під цим оплядом дуже обережно, пропонуючи, щоби ці провінції віддати Німеччині, якщо виказалося б, що Польща в дотеперішній колонізації цих провінцій не розпоряджає достаточною кількістю людських сил, щоб могти їх господарсько опанувати. Советський міністер Молотов заявив, що теперішні західні кордони Польщі, які йдуть по лінії рік Одри і Ніси, були визначені конференцією у Потсдамі і їх належить вважати за остаточні. Ген. Маршал і міністер Бевин цитували дослівно постанови згаданого договору і заяву Сталіна, що ці землі на схід від Одри і Ніси віддається тільки під польське управління аж доки мирова конференція не вирішить остаточно їх долі. Французький міністер Бідо в письменній заяві потверджує становище Маршала й Бевина, що конференція в Потсдамі цеї справи остаточно не вирішила, але рівночасно додає всілякі інші застереження щодо поновного придучення цих земель до Німеччини.

ГРЕЦЬКА АРМІЯ ПОЧАЛА АКЦІЮ НА ОСТАТОЧНУ ЛІКВІДАЦІЮ КОМУНІСТИЧНИХ БАНД.

Атени, 9. квітня. — Ціла грецька армія на півночі разом зі зеднаннями авіяції і військово-морської флоти почала сьогодні широко закроєну акцію, скеровану на остаточну ліквідацію комуністичних банд у цій гористій частині країни. Акція почалася з міста Ляріси в приявності міністрів всіх трьох родів зброї, а перед наступом ще раз з літаків розкинено летючки, запевнюючи амнестію тим, які ще в останній хвилині зложать зброю. Видано денний наказ до армії, а міністер координації в своїй проклямації заявив, що „економічної відбудови не можна здійснити, як довго мир і лад не запанують в цілій країні". В першому фронтовому зведенні армії стверджується, що на поодиноких ділянках фронту вже прийшло до боїв та що армія виконала завдання згідно з пляном. Грецький король Павло І. склав відповідну заяву кореспондентам, стверджуючи, що тільки дуже незначний відсоток греків є справді комуністами, а інших тільки збаламучено. Можливість американської допомоги король назвав „віддихом надії" зза моря. Король заявив, що його країна хоче приязні з усіми, за виїмком комуністів.

АНГЛІЙЦІ „РЕАКЦІОНЕРИ", БО ВОРОГИ СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ.

Лондон, 9. квітня. Одномісячний побув делегації Верховної Ради Советського Союзу в Англії переконав її, що там є „багато впливових одиниць та груп безсумнівно ворожо наставлених до Советського Союзу та інших миролюбних країн", заявив голова згаданої делегації Василій Кузнецов на пресовій конференції. Ці британці — говорив Кузнецов — „творять кліку з реакційними елементами в Злучених Державах та інших країнах" і не допускають до наладнання приязних відносин зі Советським Союзом.

СТАСЕН ВІДВІДАВ СТАЛІНА; МАРШАЛ НЕ СПІШИТЬСЯ.

Москва, 9. квітня. — Геролд Стасен з Мінесоти, заповіджений республиканський кандидат на президента Злучених Держав при найблищих виборах, відвідав сьогодні Сталіна та конферував з ним півтора години на тему американської і советської економічних систем. Стасен відбуває свою поїздку по Европі і 10 днів зупиниться у Советському Союзі. На запитання, чи він говорив зі Сталіном на тему „доктрини Трумана" Стасен відповів, що вони не говорили про „закордонну політику". При цій нагоді звертається увагу, що секретар стейту Маршал ще досі не спішиться відвідати Сталіна, хоча вже майже пять тижнів перебуває в Москві.

АМЕРИКАНСЬКІ СПЕЦІЯЛІСТИ В ТУРЕЧЧИНІ.

Істамбул, 9. квітня. — Турецьке міністерство транспорту підписало сьогодні дворічний контракт з трьома американськими залізнодорожними спеціялістами. Подібні контракти будуть в найблищому часі підписані з дальшими трьома америоканськими спеціялістами мореплавського транспорту і трьома телефонно-телеграфічними.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDEL 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З ПРИВОДУ СТРАЙКУ ТЕЛЕФОННИХ РОБІТНИКІВ

Страйки, як це кожен може завважити, стали незвичайно сильною робітничою зброєю. Ця сила зачинає бути в очах многих небезпечною. Якою великою силою може бути страйк, ведений на великі розміри, бачимо найкраще по страйку телефонних робітників. Та теж бачимо, який великий хаос може такий страйк викликати в цілому краю, тому й не диво, як тепер питають, що то було б, коли б так був спинений транспортовий рух і населення великих міст опинилось нагло без вугілля, світла, опалу, а то й харчів. Коротко кажучи, нині можна страйками потрясти цілою економічною структурою краю і довести цілий край до хаосу й руїни. Та цього ні страйкуючі, ні ніхто другий крім большевиків собі не бажає. Тому загодити тих, що відгрожуються страйком, є нині чи не найважнішою домашньою проблемою, тим більше, що заповідаються нові великі страйки, як от у сталевій промисловості, що готові дуже заважити на дальшій повоєнній господарці цілої країни.

Страйки на великі розміри дошкулюють нині кожній місцевости й цілому загалові, хоч викликувані вони нераз розмірно не великою групою людей. Тому, що через такі страйки терпить загал, він зачинає питати, чому якась група—юнія, що думає про свій інтерес, з яким загал симпатизує, як рішається на страйк, не бере рівночасно під увагу шкоди, яку вона завдає через страйк загалові, цілому краєві. Така група, кажуть далі, що обороняє виключно свій інтерес і виявляє силу, що є більша від сили держави, є небезпечною. Згадуємо за це розумування не тому, щоби бути з якоюсь групою-юнією, а проти загалу, чи з загалом, а проти юнії, а тільки на те, щоб звернути увагу нашого робітництва, що таке розумування існує, на що вказує теж й остання анкета Американського Інституту Публичної Опінії в справі страйків, якої вислід саме тепер проголосив Джордж Ґелоп, директор цього Інституту. Ґелоп ствержує, що робітники телефонних, електричних чи газових компаній мають добрі аргументи на те, щоб виправдувати свої страйки, проте більшість загалу їх страйків не виправдує, хоч є за юніями й колективними умовами та за підвишкою заробітних платень. Більшість загалу, як виказує анкета, не хоче признати певним групам аж такого великого права, щоб вони могли страйками загрожувати цілому краєві. Ця більшість є за те, щоб такі страйки поставити поза законом та їх заборонити в такий самий спосіб, як тепер заборонено законом страйкувати публичним урядовцям в нюйорськім стейті.

Не привязуємо надто великої ваги до анкет Ґелопа, але й не думаємо їх недоцінювати вже хочби тому, що вони впливають на законодавство в конгресі. Саме ця остання анкета вплинула на многих конгресменів у тому напрямі, що вони вже заявились за гострі закони проти страйків, а це не добре та шкідливе.

Форд—представник американської системи

Хто приїздив з чужого краю до Америки перед 50-40 роками, міг завважити, що по містах їздили електричними трамваями. Знов на сільських дорогах типовим засобом комунікації між фермерами був однокінний візок — „боґі". Вечерами сільські доріжки роїлися від „боґів", у яких розмовляли залюблені пари. Хто тепер приїздить до Америки вже навіть не почує слова „боґі", зате бачить всюдиприявну „кару" тобто автомобіль з усіми його різнородними відмінами: звичайне авто, вантажне авто („трок"), омнібус („бос"), мотоцикль і т. п. Був час, коли оті вози без коня називали просто „Фордом" від імені його винахідника й вирібника, Генрія Форда, якого смерть саме є на устах і в задумі американців.

Історія життя Генрія Форда ще не списана в цілости. Це був індивідуаліст, який жив своїм власним життям. Жив довго, а творив, розмірно ще довше. За його життя прийшла нова ера в американськім промислі, котру можна назвати промисловою революцією. Типовим представником цеї ери був і ще є Форд. Ця система це: висока заробітня платня, масова продукція предметів для життєвих вигод, найбільш можлива видатність праці.

Дехто порівнює Форда з другим типовим американцем-самоуком Веняминoм Франклином. Франклин був винахідник і науковець, Форд був винахідник і промисловець. Оба перейшли до історії як американські велитні побіч такого типового американця як Тома Алва Едисон. Та коли Едисона вважають за одного з героїв цивілізації, то Форда вважають лище за промислового „революціонера". Його промислова масова продукція змінила зверхній вигляд американського життя, надала напрям американській господарці і зменшила віддаль між цілими околицями. Фордова машина майже знесла тип американського фермера, зблизивши фермерів до міст через швидку індивідуальну комунікацію. При помочі авта сільські продукти дістаються без труду до міст, отже сільський фермерський продукт тепер перестав вважатися за фермерський монополь іззa трудності комунікації.

Само фермерство механізується через применення Фордового трактора на місце колишнього тяжкого плуга, борони й інших примітивних хліборобських приладів, тягнених колись кіньми.

У промисловій революції прийшла ще специфічна Фордова революція в січні 1914 р. Тоді Форд почав платити своїм робітникам по $5 за 8-годинний день праці. Сензація полягала в тому, що в тому часі робітник діставав по $2.40 за 9-годиний день праці. Форд впровадив тоді свою систему і перевів революцію в способі праці робітника. До того часу, напр. той самий робітник мав за завдання виробити пружину, починаючи від початку, аж до кінця. Форд поділив цей процес на частини: один робітник займається виключно втинанням потрібного дроту, другий його сплащуванням, третій його скручуванням і т. д. Така переміна причинилася до спеціялізування в праці, одначе переміняла робітника на механічного „робота". Ця система викликала серед робітничих кол ворожнечу до Форда за приковання робітника „до ременя", одначе Форд видержав на своїм становищі і з часом опозиція змаліла, а вкінці цілком занепала.

Фордова революція не кінчилася на механізації. Він вперто твердив, що підвишка платні робітника мусить причинитися теж і до поширення масової продукції. Даючи високу ціну за працю, Форд ще спонукував робітників купувати його „кари". Він твердив, що робітник повинен мати теж і право користуватися продуктом своєї праці і підвищити свій життєвий рівень, чи там „стандард".

Впарі з такою засадою йшла масова продукція безогляду на запотребування. Форд твердив, що коли буде масова продукція, тоді виріб мусить стати дешевим і тому стане приступним для кожного. Перед тим фабриканти мусіли пильно обраховувати скільки вироблених предметів можна буде розпродати і виробляли лише певну кількість. Форд став на становищі, що масова продукція створить нові ринки збуту — і діждався того, що його засаду приняли як типову засаду в американськім промислі. Оця система стала згодом американською системою.

При кінці ще кілька дат з життя Форда:

Народився на фармі Ґрінфілд 9 миль від Дітройту, 30. липня 1863. Був сином іміґранта з Ірляндії. Коли мав 13 літ, розібрав з цікавости кишенковий годинник і заінтересувався тоді механізмом. Пішов до фабричної роботи до Дітройту, коли мав 16 літ і заробляв тижнево $2.50 за 10 годин денної праці. Окремо працював поза годинами над направою різних машин. Тоді попав на думку винайти паровий плуг на фарму. З того пішла його думка винайти віз без коня і це вдалося йому, в 1892 р. Тоді відбув перегони з кінним возом і виграв $200.00. Це дало йому підставу до видосканалення авта і в 1899 р. Форд уже заложив робітню для виробу авт. Ця робітня перейшла на власність спілки Кадилака, а щойно як Форд мав 40 літ, отже в 1903 р., заложив теперішнє підприємство „Форд Мотор Компані", яке виробляє авта, трактори, літаки, і інші „машини" в мільйоновій кількості. Фордова компанія має свої шахти, ліси, плантації гуми, залізниці, кораблі і т. п. Його майна ніхто не зрахував. Коли йому оферували більйон доларів за всі підприємства, він не хотів їх продати. Помер 7. квітня 1947 як магнат, одначе до смерті був неструджений робітник, усе занятий новими плянами для поширення Фордових підприємств. З його смертю не зміняється покищо нічого в підприємствах Форда. Там веде діла Генрі Форд II, внук Генрія Форда Першого.

Микола Чубатий.

Вашинґтон і Кремль

Апізерство у відношенні до Советської Росії, практиковане впродовж війни та якийсь час ще після неї, витворювало у світі невиносимий політичний хаос. Пересічний громадянин демократичної країни затрачував розуміння громадянського добра та зла.

Такі постанови як в Ялті про насильне видавання бувших советських громадян в руки Кремля на певну загладу, чи насильна репатріяція Богу духа винних скитальців, зачинала виробляти переконання, що ідеали свободи людини, право азилю, опрокинення невільництва і т. п., перестали вже бути основними засадами політичного устрою демократичних держав, бо ці основні права людини були нехтовані для приподобання Росії. Іншими словами, уступства кровавому тоталітарному режімові Кремля викликали правдивий хаос у поняттях навіть старих демократичних націй.

Стан того хаосу збільшала ще й доволі побуджена активність комуністів та їх поплечників, які з одного боку дальше називали себе „одинокими ліберaлами", а з другого боку апробували новочасне невільництво, потоптання всяких прав людини та кровавий режім Москви з її сателітами. Поставивши тільки біля себе два поняття: Лібералізм та концентраційні табори, лібералізм та примусові батальйони праці, лібералізм та видавання людини на смерть за її протикомуністичні переконання, зрозуміємо цілий духовий хаос, в якому живемо. В такім розумінню слово ліберал стало наругою над цілим ліберальним рухом 19го століття.

Задушливість тої політичної атмосфери відчувала кожна свободолюбна людина та кожен ждав на провітрення не тільки з огляду на загрожену особисту свободу, колиб „ліберали" того просоветського наставлення прийшли до влади в Америці чи Англії, але також з огляду на звичайну безпеку нашої держави. Потурювання комуністам та їх поплечникам дало досконалу спосібність большевикам розвинути свою підривну працю не тільки в Европі, не тільки в Азії та в латинській Америці, але також в самім бастіоні демократії та свободи, в Злучених Державах Північної Америки. Робота комуністичного інтернаціоналу, ніби формально розвязаного, але на ділі дальше існуючого, незвичайно подібна до праці термітів, що підгризають фундаменти будівлі, яка згодом мусить завалитися сама підгрижена у всіх своїх основах.

Потреба було конечно протиставитися цій підривній праці радикально і з повною детермінацією не уступати ані на крок перед моральними та політичними большевицькими термітами. Такий відрух самооборони нашого способу життя та цілої нашої цивілізації прийшов з Вашингтону та прочистив атмосферу, ставлячи виразну лінію поміж двома світами, — світом волі та неволі. Таке значення має проголошення політичного вірую президента Трумана про відношення Америки до комунізму.

Послання президента Трумана до американського конгресу з домаганням матеріяльної допомоги Греції та Туреччині, щоби дати тим двом державам змогу протиставитися Советській Росії, це не відокремлена економічна та політична допомога тим двом державам, в розумінні самого президента Трумана. Допомога Греції та Туреччині це тільки символ нової політики Вашингтону рішучо протиставитися дальшому поширенню комуністичної неволі. І в тім саме всесвітне значення послання американського президента до конгресу, що набирає для самої Америки та для цілого світа такого морального значення, як ідеї, виложені в Декляраціі Незалежности Америки, ідея Монро тепер поширена аж попід самі кордони Советів та їх сателітів, або теж як ідея американського президента Вилсона про право кожного народу самовизначити своє політичне та державне життя.

Послання президента Трумана до конгресу кілька днів пізніше доповнив американський секретар стейту Маршал в Москві своїми вияснениями слова „демократія" в американському розумінні. Мабуть ніколи Москва, це місто царя Івана Грізного, Петра Великого, Катерини II. та других царських сатрапів, місто Сталіна та Комінтерну не чуло таких ядерних слів західної демократії про свободу людини та її людську гідність.

Послання президента Трумана викликало в Москві конcтернацію. Пізнати це по тактиці большевиків після проголошення цеї рішучої волі Америки явно протиставитися Москві. У комуністів досі був звичай роздмухувати до велитанських розмірів малі, локального значіння події на терені Америки. Засадниче окреслення американської політики Трумана, протиставитися поширенню російсько-комуністичних впливів у світі, найшло відносно дуже слабий відгомін. Одна чи дві статті в „Правді "та „Ізвестіях", а поза тим мовчанка. Кремль зрозумів, що час його дипломатичних успіхів закінчився. Москва стала перед твердим муром американської свободолюбної ідеології та твердим муром американської потуги, що ще нині є в силі роздавити червоного гада, який кілька літ вів безкарно наступ на нашу новочасну християнську цивілізацію.

Американська нація устами свого президента проголосила світові, що переймає провід оборони людства перед наступом сил поневолення. Клич Америки приніс деяке відпруження в світі, зокрема в Европі, тероризованій червоною Москвою. Европа жде дальших потягнень, які її переконали б, що це воля Америки рішуча та незмінна.

Послання президента Трумана стало для американців теж переломовою подією в їх політичнім думанню. Протикомуністичні сили консолідуються. Погляди американського громадянина на відношення до Советської Росії вияснюються, переходять радикальну ревізію та скеровуються на правильний шлях. Комуністичні поплечники тратять свій первісний розмах. Одні з них самі переводять ревізію своїх поглядів та завертають з большевицьких манівців, а другі посуваються на ліво, що невідклично мусить довести їх до повного злиття з комуністичним протиамериканським табором. Одно та друге принесе тільки користь та причиниться до безпеки Америки.

Проти Кремля став Вашингтон. Якось мимоволі слово Вашингтон, назва столиці Злучених Держав, приводить нам на думку постать Вашингтона та його ідей. Зі словом Кремль вяжеться так само мимоволі понуре підземелля середновічного замку з його паном Іваном Грізним, що при помочі опричників криваво розправється зі своїми боярами та власною рукою вбиває навіть рідну дитину. Проти себе станули наново Юрій Вашингтон, символ свобідного людства, та його тиран Іван Грізний. Перед котрою системою політичного ладу майбутність, легко відгадати!

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

9)

Скривившися до плачу Ірина глянула на жінку очима скривдженої маленької дитини. Спаленіле обличча сховала у фартушок, начеб плакала. Швиденько вихопилася зза прилавка, і вибігла. Хотів Ростислав жінку насварити. Вона зрозуміла, що набалакала забагато трохи, розплатилася, сказала „Дай Боже щастя", та хутенько на вулицю.

Ростислав зістався господарювати самий. Відпустив він пару покупців, гроші клав на касу, а Ірина не показувалася. Занепокоений пішов дівчину шукати. Заглянув у відчинену кухню, за коридором, за сходами догори й дверями до другого будинку. В кухні її не знайшов. Піднявся сходами до половини, окликнув впівголоса. З гори ніхто не озивався. Окликнув ще раз — нема відповіді. Самому заходити в кімнати над крамницею, дівчину шукати, — не випадало. Хто знає, що в тих кімнатах, та й є їх кілька, дім обширний. Могла втікти до другої хати. Прочинив двері з коридору — й попав до сіней увішаних робочим платтям господарів. Двері в кімнати відчинені. Позвав голосніше:

— Панно Ірино?

—Прошу! — озвалася дівчина десь з кімнат.

— Ходіть до крамниці. Я не можу зіставатися самий... Не знаю цін, ну, й тато з мамою приїдуть, побачать мене самого, що вони подумають?... Тай до каси самий не полізу, а людям здачу може треба видавати...

—Я соромлюся! — почулося з кімнат.

— Чого ж соромитися? — він питав ласкаво. — Мало що людина скаже жартом!

— Вона думає, що ми подружимося!

— Смійтеся з того! Чи ви так боїтеся, що вона думатиме?

— Не боюся! Сором!

— А ось я не боюся! — вмовляв, вигадуючи в голос переконливу ніжність.

— Вам що інше! Ви хлопець!

— То збігайте, позовіть помічницю! Я її не знаю, не піду самий.

— Мені сором на вулицю вийти...

— Так хіба я замкну крамницю!... Але щойно по четвертій... Батьки вас сваритимуть...

—Батьки мене не сварять.... Я не боюся!

— Ось тобі маєш!... Рідна доня тата й мами не боїться! Ростислав мимохіть засміявся. Зрозумів дівчину: з нею певно ніхто ще так не жартував. Та бо становище їх обох обернулося у надто клопотливе. Через бабський довгий язик дівча заховалося, а йому ні в кут, ні в двері. До дівочої кімнати заходити ще гірш не випадало. Крамарювати самому, гроші в касі не раховані. (Що несе числить гроші саме — він довідався щойно пізніше; що не далі завтрішнього ранку з грішми господарюватиме — не передчував). Хто знає, що подумають Іринині батьки. Ситуація поганенька, знав би, так до вечора зо стації не рухався б. Вертатися на стацію, не випадало втікати. Що його в світі Божому діяти? Взявся ще вмовлювати. Надавав голосові то рішучої твердости мужчини, то ласкавого прохання на переміну.

— Сором на бік, Ірино, ходіть! Ходи, Любко! — несподівано вирвалося йому з уст друге імя дівчини і зворот на „Ти", — чого соромитися, ей Богу!

На наказ і прохання долетіло до його вух невмолиме:

— Не піду!

— Ходи, дай мені грошей на змінне! Я пересиджу у кухні, не дивитимуся навіть у той бік! Ідеш?...

— Ні, — відповіла. — Візьми грошей з каси самий.... — Дівчина, відай, також забула, що змінного з каси брати зовсім не потрібно. Він заговорив твердо:

— Ні, Ірино, так не піде. Я йду до тебе! Приведу, хоча б на руках мав тебе нести. Люди з вулиці побачать тебе на руках незнайомого хлопця, аж тоді справжний сором буде. Або тато змамою якраз на те приїдуть. Що ти їм скажеш?

Погроза вплинула. Затулена хустиною Ірина вийшла з кімнат. Пропустив її вперед, підійшли до каси. Аж тоді Ірина похопилася!

— Ой, яка в мене голова!... Та ж каса числить гроші сама! — вимовила потиху. Пустилася йти — він загородив їй вихід.

— Пусти! — прохала несміло. Зміни звороту не помічали.

— О, о! — він коротко заперечив.

—Я перескочу через прилавок! Втічу, що й не знайдеш! — грозила.

— Хіба тобі мене так страшно?

— Не страшно! Сором! Ще люди нас побачать!

— Зразу покажи, як ті гроші у касу вкидати...

Рад-неволя, Ірина послухала. Вкинула у касу ним вторговані пару долярів. Він схилившися приглядався маніпуляціям. На кожному ключі написана сума, на доляри й центи. Зрозумів у чому річ. Поясняючи, Ірина з острахом поглядала на вулицю. На щастя ніхто не заходив, — дівча певно під прилавок була б заховалося. Хлопець її підбадьорував.

(Дальше буде).

Пакунки КАРЕ — ще до двох країн

ВОВНЯНА МАТЕРІЯ В НОВІМ ПАКУНКУ.

Пол Комли Френч — головний управитель КАРЕ — заявляє, що вже можна посилати пакунки КАРЕ ще до двох країн — Мадярщини та Румунії. Як відомо, КАРЕ є неприбуткова, затверджена урядом організація, що висилає пакунки до Европи.

Одночасно П. К. Френч заявив про новий пакунок, в якому є три з половиною ярдів вовняної матерії та ще всі необхідні додатки, аби з того пошити чи то мужеський чи жіночий костюм. Отож КАРЕ має тепер троє різних пакунків, які можна замовляти для рідних чи приятелів в Европі — з продуктами, з коцами та з матерією.

„Підписання догоди з урядами Мадярщини та Румунії", казав П. Френч, „дає можливість посилати в ті країни пакунки КАРЕ без оплати податків, мита, без обмеження місцевого пайкування. Наші пакунки вже висилалися на таких умовах до Австрії, Бельгії, Чехословаччини, Франції, Фінляндії, Греції, Італії, Норвегії, Голяндії, Польщі та до американської, британської і французької зон Німеччини та до цілого Берліну. Тепер люди в цій країні мають можливість посилати пакунки через КАРЕ своїм рідним та приятелям також до Мадярщини та Румунії, особливо тим втікачам, які втратили все що мали і дуже тої допомоги потребують".

КАРЕ вже підготовляє свою працю в Мадярщині та Румунії. Замовлення на пакунки вже приймається, але доручення пакунків почнеться тоді як КАРЕ матиме склади в тих країнах, з яких буде видавати ті пакунки.

П. Френч подав до преси також листа, що він дістав від Герберта Гувера, як той вернувся з місії до Европи, яку він відбув на доручення президента. В листі-телеграмі Гувер писав:

„Я мав деяку ролю в започаткованні КАРЕ як приватної, не-прибуткової організації, твореної на тих засадах, що мали такий успіх по першій світовій війні. Я мав нагоду бачити працю цеї організації на місцях. Це є єдиний певний та задовольняючий спосіб висилання пакунків рідним та приятелям в Европі. Величезна кількість — поверх 100,000 пакунків місячно до Німеччини та поверх 30,000 місячно до Австрії — є важною харчевою допомогою. В цих пакунках є досить продуктів, аби разом з урядовим пайком родина з пяти осіб могла непогано харчуватися протягом більше як трьох тижнів. Кожний, хто бажає, має можливість помогти приятелям, чи рідним, чи інституціям в тих країнах, де КАРЕ має доступ і то цілком певним шляхом. Фактично нема іншого, цілком певного способу висилки пакунків".

Новий, щойно оголошений пакунок КАРЕ містить: три з половиною ярдів вовняної (сто процентів) матерії, 56 до 58 інчів широкої, якої вистарчить на костюм для високого чоловіка, або на костюм чи плащ жіночий; два ярди матерії на підшивку; 500 ярдів ниток; голки; наперсток; три великих гузиків та 15 малих.

В новім харчовім пакунку є: 12 унцій меленого мяса, один фунт волового, один фунт печінки, два фунти цукру, два фунти рослинного товщу, сім фунтів муки, один фунт абрикосів, один фунт сливок, два фунти шоколяди, фунт кави, пів фунта порошку з яєць, два фунти молошного порошку (з цілого молока) та 6 унцій мила. Всього є 21.6 фунтів чистої ваги продуктів, вартістю в 40,963 кальорій.

В третім пакунку, що можна посилати через КАРЕ, є два вовняні, військові коци; додатки, потрібні до шиття; підошви та підпятки до чоловічих та жіночих черевиків.

Кождий пакунок коштує тільки десять долярів, включно з гарантованим доручениям. Нові харчові пакунки почнуть доручувати десь біля 1-го квітня, а пакунки з вовняною матерією біля 15 квітня у всіх країнах, де працює КАРЕ, за виключенням Мадярщини та Румунії. Там доручення пакунків почнеться тоді, як буде налагоджена ціла система праці. Замовлення на пакунки посилати по адресі:

CARE,
50 BROAD STREET,
NEW YORK 4, N. Y.

Балтійці в боротьбі за державну самостійність

З нагоди початку конференції в Москві розпочали 100,000 балтійських втікачів у Німеччині голодовий страйк протестуючи проти можности признання московської влади над їх ботьківщиною. В „Базлер Нахріхтен" з' 14. III було видрукувано „балтійський голос" затитулований „Питання балтійських держав і О.Д.", де зазначується, що „найкращим рішенням цього питання було б передати його до Обєднаних Держав". В статті оповідається, як гітлерівська Німеччина та СССР спровокували разом війну та з обох боків захопили Польщу, як СССР напав на Фінляндію та балтійські держави, як осяг Вишинський, що комуністи в них здобули на „виборах" 99% всіх голосів, коли раніше не здобували більше 4—5%, і прилучили балтійські держави до СССР. Тодішній заступник міністра закордонних справ ЗДА, Сомнер Велес, заявив, що ЗДА ніколи не визнають це насильницьке й підступне прилучення. Америка втримала своє приречення і балтійські посольства існують ще там, в Англії, Бразилії та деяких інших державах принаймні формально. Далі автор оповідає про страждання балтійців під московською владою. Понад 100,000 балтійців, переважно осіб на керівних становищах в державнім і громадськім житті, включно з колишніми президентами Ульманісом і Петцом, було заслано на Сибір, і про них ніяких вісток більше не було. Депортовання переводилося в найбільш нелюдський спосіб у вагонах для худоби, жінок відлучалося від чоловіків і дітей, яких виховувалося в таборах на комуністів. Чека увязнила, тортурувала і зліквідувала тисячі балтійців. По віддступі німців в 1944 р. з 6-міліонового населення балтійських держав майже 500,000 втікли до Німеччини, Швеції, Данії і т. і. Шведські часописи повідомляють про значний повстанчий рух в балтійських державах... Доля балтійців тепер не інша як і українців та інших поневолених націй СССР. Отже й боротьба їх всіх має бути спільною і на чужині. — (М. Д.)

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА З АТЛАНТИКУ. — Ця сцена знята в Матанзаз Бей в Сейнт Огустин, Флорида, де збирається річно американська фльота на благословення, заки випливе на океани. Тут Бачимо частину полуднево - атлантійської фльоти.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Віче в справі допомоги скитальникам.

В неділю, дня 2-го березня, стараннням Українського Демократичного Клюбу при укр. прав. церкві св. Вознесення в Нюарку, при Савт 19 вул. відбулось віче в справі несення допомоги українським скитальникам. Незважаючи на несприятливу погоду — падав сніг з дощем — щире громадянство, хоч в невеликім числі, зійшлось на час, і дало доказ, що їм справа скитальників справді лежить на серці.

Вічем провотив Василь Ткач, пояснюючи короткими, але щирими словами його ціль.

Секретарювали Юрів, американець українського походження, що живо інтересується українськими справами та бере активну участь в церкві та хорі, і Ст. Богда, що приїхав перед другою світовою війною в Америку та бере активну участь в укр. гром. житті.

Першим бесідником був о. Вол. Буката з Пасайку, Н. Дж., який дуже річово пояснив нам обовязок допомогти тим нещасним із найнещасливіших: українським скитальникам.

Хотяй й ми на власні уха не чуємо крику розпуки від своїх рідних, але читаємо, листи, які продираються до нас за залізної куртини, та зі скитальщини, які писані кровю наших рідних, які просять помочі. Вони вірять і надіються від нас так мало — бо насамперед зрозуміння і співчуття, і це ми повинні їм виказати.

Опісля він відчитав листа від незнаного йому скитальця, що зараз знаходиться в Англії. Прямо не хочеться вірити, щоб людина ,за так короткий час свойого життя, такі страхіття голоду, холоду, поневіряння пережила під „ласкою Сталіна". А проте, це правда, воно так є в тім царстві, що людина не має вартости людини, а гірш дикого звіра. На закінчення просить трошки зрозуміння і співчуття для тих, які не є певні завтрішнього дня, та дивляться на нас ,як на спасителів. Дайте! не відмовте, — закликав бесідник — виконайте ваш обовязок супроти України, супроти матері, батька, сестри, брата, та супроти себе самих. Заклик був не без успіху.

Другий бесідник, д-р Володимир Ґалан, — як звичайно спокійний, скромний. В одногодиннім рефераті передав хвилюючий звіт із своєї поїздки до Европи, в справі допомоги нашим рідним, які вже третій рік перебувають по таборах в Німеччині, Австрії, Італії, Франції, Бельгії та Швайцарії, підкреслюючи окремо потребу висилки до Европи представників комітету, які на місцях допомагали б і обороняли б скитальників.

Предсідник віча дав заклик до збірки. Всіх присутних вічевиків в числі 79 зложили щедру жертву, за яку в імені тих нещасних з найнещасливіщих щира дяка. Після збірки були запити.

Не від речі буде зазначити, що о. В. Буката є роджений і вихований в Америці, володіє дуже добре українською мовою, та думає по українськи.

Віче закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Жертви зложили: В. Ткач $52; по $50: В. Броцький, Пасайк, Н. Дж., і І. Коляска; Д. Кізима, Гілсайд, Н. Дж. $40; Тов-во М. Грушівського, від. 219 У. Н. Союзу $30; по $25: Братство св. Вознесення, Сестрицтво св. Покрови, А. Мудровський, М. Воробець, Й. Буката, Демократичний Клюб, І. Жухович, П. Крупніцький, І. Полд, Н. Школяр, Н. Яворський; по $20: Тов-во Тернопільщина, Тов-во І. Ґонти, від. 110 У. Н. Помочі, П. Хомяк, С. Богда; по $15: С. Воробець, С. Наконечний, П. Кицко; по $10: Ф. Демків, І. Мудровський, П. Палубяк, М. Бурбела, Г. Ковадло, А. Пітула, Д. Доля, Й. Іваськів, А. Халупа, Д. Юрів, М. Марків, В. Слободян, Г. Ґураль, Г. Стахура, С. Пирожик, В. Євдощен, П. Псуй, Н. Боднар, М. Хавлюк, І. Ухман, І. Носач, М. Соколовський; по $5: о. В. Буката, Пасайк, Н. Дж., М. Юрів, П. Пітула, А. Березівська, М. Яворський, А. Шеремета, Я. Шишковський, М. Павлусь, М. Козак, В. Хмура, П. Дворняк, Я. Отрок, І. Височанський, І. Пасічник, Ю. Яблонська, П. Ковадло, П. Соколовський, П. Пахолок, В. Біловус, М. Басараб, М. Мачалаба; А. Шум $4; по $3: В. Пархуць, В. Цимбалістий; по $2. П. Сорколіт, Й. Олошук, М. Коблянський, С. Грицула, І. Фурда, М. Білоус, Ю. Порохняк, І. Маньківський, Б. Порохняк; по $1: С. Чорномаз, І. Ірац, С. Урбан, В. Савчук, С. Трусь, А. Іванський, С. Стечишин, Н. Н., І. Конюшевський, О. Волович. — Загальної збірки прийшло $985. — Розходу $58. — Чистого приходу $927, вислано до ЗУАДКомітету у Филаделфії.

—о—

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Зарекордували Резолюцію.

Український Амер. Допом. Комітет устроїв концерт у честь Т. Шевченка в неділю, дня 16. березня ц. р.

На головного бесідника запрошено було д-ра Сем. Демидчука, який привіз із собою відповідну резолюцію. При закінченню концерту п. Василь Попович прочитав резолюцію і громада приняла її одноголосно.

Згодом предсідник і секретар вислали три через телеграфічний офіс, як найт леттерс до през. Гарі Трумана, до сенатора нюйорського стейту Роберта Вагнера і конгресмена теж нюйорського стейту, Кеннета Б. Кітінга. Усьо за оплатою $3.27.

Кілька днів пізніше конгресмен Кітінг прислав на руки предс. К. Шевчука лист з подякою і один примірник Congressional Record.

Preceedings and debates of the 80th Congress, First Session. Vol. 93, No. 54.

Washington, Friday, March 21, 1947.

На стороні А 1262 зарекордовано слідуюче:

"Telegram of Ukrainian American Relief Committee.

Extension of Remarks of Hon. Kenneth B. Keating of New York.

In the House of Representatives
Friday, March 21, 1947.

Mr. Kealing. Mr. Speaker, under leave to extend my remarks, I desire to call to the attention of my colleagues the folloving telegram which I have received from a group of patriotic citizens of my home city of Ukrainian origin, organized as the Ukrainian American Relief Committee.

The 500 Rochester Americans of Ukrainian descent assembled on March 16 to honor the memory of Ukrainian poet Taras Shevchenko express herewith their fullest support to free people who are resisting attempted subjugation by armed minorities or by outside preassure. We earnestly hope that in pursuing this policy United States will take into consideration the assistance to Ukrainian people in their struggle to work out their destiny in their own way.

A free Ukraine will be stabilizing factor in international relations and will be a strong bulwark against the spread of a totalitarian communism.

Ukrainian American
Relief Committee
K. Shevchuk, President
R. Prystay, Secretary
Rochester, N. Y."

—о—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на скитальців.

Товариство Жіноча Поміч в Ню Йорку, від. 3. Союзу Українок Америки перевело коляду на скитальників. Жертвували по $2: А. Ніколас, Т. Солтисік, А. Пасняк, М. Марусевич, Е. Кобзар; по $1: К. Тютко, М. Харанбура, А. Йосик, М. Слободян, А. Ковальська, А. Греськович, А. Хархан, Т. Дякович Т. Куницька, М. Балаш, А. Кавецька, М. Гаврилович, А. Либа, А. Чайка, К. Крупник, А. Кіт, М. Середна, А. Андрусяк, А. Марчак, Т. Лазута, А. Гайрак, М. Павх, М. Шевчук, А. Комаровець, О. Шуст, М. Пилипишен, К. Гнатяк, Т. Данилик, Т. Дмитрів, Р. Тхорик, П. Свитак, М. Гарасимчук, М. Зіланко, М. Чума, М. Баран, А. Васильців, Ю. Ярема, В. Ґруховська, П. Вовк, А. Киртка. — Разом заколядовано $50, Жіноча Поміч з каси $50. Разом вислано до Злученого У. А. Д. Комітету в Филаделфії $100.

Ева Кобзар, секр. рек.

ПОМОЖІТЬ В БОРОТЬБІ З РАКОМ

Американське Товариство для Боротьби з Раком розпочало річну кампанію збірки фондів на свою працю, сподіваючися зібрати $12,000,000 на цей рік. Гроші будуть вжиті на три цілі: на ознайомлення американців з небезпечними ознаками тої хороби; на допомогу клінікам та шпиталям в догляді за хорими на рака та на фінансову допомогу вченим, які працюють над винаходом певного і сталого лікування рака.

Представники Товариства, відкриваючи цьогорічну кампанію, попереджали американців, що ця страшна хороба не має своїх улюбленців. Вона: „нападає на молодих і старих, багатих і бідних; вбиває людей кожної раси, віри, кольору — це значить вбиває американців, бо ми маємо поміж собою всі раси, вірування, кольори шкіри; рак є ніби дійсним демократом смерти — він не вибирає жертви зпоміж індіянів, англійців, італійців, поляків чи гіндусів, він нападає на нас всіх з однаковою силою, залишаючи по собі сліди смерти і терпіння здовж цілої Америки". Так казав один з представників Товариства.

Підкресливши ці сумні і жорстокі факти, речник Товариства закликав всіх американців — без різниці раси, віри, кольору — жертвувати скільки можуть на боротьбу з тою хоробою. Він казав: „Ціль Американського Товариства для Боротьби з Раком є ціллю цілого людства — це є боротьба за саме життя — не тільки життя якоїсь іншої особи, але можливо ваше власне, а бо життя ваших близьких, рідних. Жертвуючи на ту ціль, ви можете сказати самі собі: „Я є американець — а рак замордує 179,000 американців цього року, якщо не будемо нічого робити проти цього. Помагаючи моєю жертвою боротися з раком, я помагаю сам собі та моїм близьким так само як іншим".

Загальна Рада — ФЛІС.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим повідомляємо УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ І ОРГАНІЗАЦІЇ стейтів Ню Джерзі, Ню Йорк і околиці, що заходом Центрального Комітету Українських Орґанізацій міста Елізабет, Н. Дж.

відбудеться

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29. ЧЕРВНЯ (JUNE 29, 1947)

НА ФАРМІ А. ФЕДІРКА (WILLICK'S GROVE)
North Stiles Street, Linden, N. J.

Весь дохід призначений на сироти і бідних скитальників. Просимо здержатися в той день з підприємствами, а взяти участь в нашім святі.

М. Ґалінович, предс.; **І. Клок,** секр.; **П. Сташко,** кас.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканацять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) Дівча в сінях стояло 2) Ой за гаєм, гаєм, фортепіянові соля (дуже легкі), зібран М. Едельман	$ .35
П. Ніщинський: **Закувала та сива зозуля,** фортепіянове сольо	$ .50
М. Лисенко: **Засвистали козаченьки,** марш зоперети „Чорноморці"	$ .50
С. Монюшко: **Козак** („Стоїть явір над водою") бортеп. соль	$ .75
В. Заремба: **Сище низенько, вечір близенько, три мельодії української пісні**	$ .75
Прелюдії В. Бартінського (5 композиції)	$ .70
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула	$ .75
В. Зентарський: **Українська шумка,** фортеп. сольо	$ .50
Українські танці (ч. 22) зібрав Е. Турула	$1.25
В. Барвінський: **Українські народні пісні** на фортепіян, зі словами	$1.00

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

„КОБЗАР" - англійською мовою

Дайте своїм дітям чи своїм американським приятелям, учителям чи політикам книжку про ГЕНІЯ УКРАЇНИ **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА** написану англійською мовою **КЛАРЕНСОМ А. МАНІНҐОМ,** професором Коломбійського університету, відомим знавцем української літератури та історії.

Такою книжкою, що містить теж і переклади на англійську мову найкращих творів Т. Шевченка є:

Taras Shevchenko

The Poet of Ukraine

Translated with an introduction by

CLARENCE A. MANNING

Acting Executive Officer
Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Ця книжка повинна бути в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всюди треба, щоби був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посилкою $2.50

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J

(З Канади треба платити тільки американською валютою)

Заклик Українського Музею в Празі

Український музей в Празі просить усіх своїх членів і прихильників надсилати на його адресу різні музейні, архівні й бібліотечні матеріяли — історичні й мистецькі памятки, що можуть послужити для дослідника української історії й культури. Музей з подякою приймає:

періодику — газети й часописи українською мовою й чужомовні з українікою, звіти, бюлетені, комунікати, календарі, одноднівки і т. ін.;

книжки — цілі бібліотечні збірки установ, організацій і окремих осіб, а також комплети видавництв і окремі книжки, особливо авторські примірники;

фотографії — як альбоми, так і окремі примірники: світлини українських діячів, груп, зборів і памятних моментів, памяток архітектурних, краєвидів, речей і т. д. (Все по можливості з описом або з зазначенням);

документи — архівні збірки й діловодства установ, організацій і окремих власників, а також окремі документи, листування, статути, регуляміни, протоколи, відозви, оповістки, програми, грамоти, умови й т. д.;

памятки — українськог минулого й української праці взагалі;

рукописи — мемуарів, творів публіцистичних, наукових, белетристичних і ін.;

мистецькі праці — українських майстрів і народного виробу в усіх галузях;

різні матеріяли — для доповнення музейних колекцій: Шевченкіяни, авторської, театральної, графіки, потретів, клеснідр, печаток, кліщів, нот, грошей, статутів, програм (партійних і шкільних), географічних і історичних мап, збірників, словників, підручників, стародруків і богослужбових книг, каталогів, цінників, відзнак, листівок, філателії, шлюбних, промоційних і ін. оповіщень, візитівок, окладинок і т. д.

Музей приймає з подякою також рукописи спогадів про події недавного минулого та описи сьогочасного життя й праці, особливо українців на чужині.

Український музей в Празі був у 1925 р. заснований і весь час розвивався як наукова українська установа виключно працею й жертвенністю самих українців. Він засадничо не користувався й не користується чужонаціональною допомогою. Тому кожен українець і українка хай в міру своїх сил і можливостей причиняться до збагачення музейних колекцій і дальшого розвитку Музею. Жертвуйте самі й заохочуйте до цього інших! Спільними українськими силами творім Український музей в Празі!

Поштова адреса Музею:
UKRAJINSKE MUSEUM,
PRAHA XII., CHODSKA 22.
д-р Симон Наріжний в. р. директор.

НОВИЙ ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ. — По смерти грецького короли Юрія вступив на королівський престол Греції його брат Павло, що його бачимо на цьому образку. Як кажуть, він теж не має великих симпатій, головно тому, що його жінкою є німкиня, бувша німецька принцезна Фредерика Луїза, внучка бувшого кайзера Вильгельма. Та вона є теж правнучкою англійської королеви Вікторії.

ЩО ПИШУТЬ?

ПЕРЕСЕЛЕНЦІ З ЛЕМКІВЩИНИ ТУЖАТЬ ЗА РІДНИМ ДОМОМ.

(Лист писаний 3. лютого 1947 до родини в Пенсилвенії).

Пишу до Вас, Тітко й Діду, не з того села, де ми вродилися, а з того, де ми тепер проживаємо, коло Нового Самбора. Прийшла на нас страшна година, така, що ми мусіли виїхати зі своєї батьківщини. То правда, що тут Україна, але вона не виглядає на нашу рідну хату, бо прийшла тут така хвиля, якої я не зичив би нікому.

Польські війська вимітали нас з хати, гнали через вікна. Можете знати, як нам їхалося з дому. Ціла наша родина виїхала. Лишився лише стрик М., бо під той час був у лісі. Ми живемо коло Самбора, а Ц. й В. то аж коло Тернополя. Вони хочуть на весні перенестися до нас, коло Самбора.

Ми всі здорові, але нема в нас сили працювати. Коли ми виїздили здому, то всі наші річи спакували на одну фіру і більше нам не дали нічого взяти. Як хто працював роки, то кілько то треба було лишити того, що не змістилося на фіру? Тато досить слабі не зо старости, а їх доганяють польські кольби. Не одну вони дістали, але сотки: в плечі й груди, а тепер все те відчувається. Вони лежать на ліжку зі зложеними руками на грудях і стогнуть.

Нас позбавили рідної хати. Ми виїхали в ліси і взяли лиш одну корву, а було в нас три. Дві забрало польське військо, а одну нам лишило. Тут, на Україні маємо пять моргів поля і ми засіяли на зиму трохи жита й пшениці. На весну думаємо також сіяти й садити.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

6259. Отенбрайт Якова і Івана зіСтарого Міста, Підгайці, від Папіж Гілярія.

6260. Аполонїи Микити Івановнч з с. Камишувака від Аполон Ілії Михайлович.

6262. Сенявська Софії (Гайдук) з с. Вороблик Кор., Кросно, від Головський Теофілія.

6263. Гумовський Григорія з Угнова від Гумовський Івана з с. Василів Вел.

6264. Сотничок Антонини Іванівна з с. Скопці від Федорченко Івана.

6265 а). До односельчан з с. Висова, Горлиці, від Періг Дмитра.

6265 б). Тизьо Катерини з с. Бунів, Яворів, від Тизьо Андрія.

6266. Гук Дмитра і Івана, Гапчар Степана, Качурик Павла, Каблаш Олекси з с. Зарваниця, Сянік, від Гук Павла.

6267. Мазуркевич Катерини з с. Братковичі, Городок, від Василів Андрія.

6268. Мазуренко Галі від Євсевський Федора.

6269. Калиняк Степана з с. Остриня, Товмач, від Павлик Михайла.

6270. Іванчишин Катерини з с. Пониковиці, Броди, Гаврилюк Анни і Стефанії з Велина від Іванів Юліяна.

6271. Ватаманюк Богдана з Коломиї від Прокопович Володимира.

6272. До родини десь на скитальщині від Данчук Кіндрата з с. Завича в Канаді.

6273. Пех Семена і Віхтока, Сиротюк Федора, Грищюх Віхтона з с. Пехи від Пех Хоми.

6274. Вовк Михайла і Андрія з с. Вільшаниці, Ліско, від Старенчак Михайла.

6275. Шегінська Марії зі Львова, Кендзерський Миколая від Шегінський Теодора.

6277. Цьорок Ілька від Рабій з родини Гайдуківських.

6279. Свістак Федора з села Лисичово, Хуст, від Свістак Марії.

6281. Гощицький з с. Макарівська Буда від Рожнятовський Анатоля.

6282. Франц Миколи з села Сосновиця від Бухта Івана.

6283. Дзідзора Марії з с. Зарваниця, Золочів, Домбровський Мат, Трузінський Володимира від Борик Михайла.

6284. Камінський Теодора, Мартинюк з Гаїв Старобрідських, Броди, від Камінський Антона.

6285. Любицький Андрія з с. Брусна Ст., Любачів, від Любицький Василя.

6286. Сукмановський Яцка з с. Пригати, Золочів, від Сукмановська Стефанії.

6287. Босак Анни (Біда) з с. Гологори, Золочів, Пиґиняк Гриня від Босак Андрія.

6289. Озарко Данила, Дубовська Марії з с. Дубовець, Станиславів, від Орловський Івана.

6290. Козубяк Марії (Шуст) з с. Попелі, Дрогобич, від Пильник Степана.

6291. До односельчан села Улюч, Березів, від Солтикевич Романа.

6292. Пелех Михайла і Пилипа з с. Ольшаниця від Пелех Романа.

6293. До кревних і знайомих від д-ра Залуцький Титуса.

6294. Юник Катерини, Стасенка Степана з с. Гірного, Стрий, від Юник Василя.

6295. а) Бріль Миколи і Петра з с. Петриково, Тернопіль, від Бріль-Жарська Марії.

6295. б) Гаґаят, Федоришин, Жарський, Завалюк від інж. Жарський Мирона з Белза.

6296. Сащинк Дмитра і Нюри від Сало Катерини.

6297. Оринич Софії з с. Задучева, Сянік, від Михалик Івана.

6298. Петритка Параски з с. Лютовиська, Ліско, від Петях Йосифа.

6299. Княгиницька Антонини (Заячківська), Іваницький Віктора від Княгиницька Стефанії (Іваницька) і Віктора з Торговиці і Городенки.

6201. Цибак Федя з с. Жукотин, Турка, Гутник Михайла з с. Бережок, Турка, від Дністрян-Пліска Катерини і Анни.

6202. Гук Семена з с. Тартаків, Сокаль, від Гнатюк Мирослава.

6303. Живчик Химі і Варвари, Год Олександри з Гнилиць, Лотоцький Івана, Проножик Володимира, Зарічний Гриця від Хам Юлії (Кошляк).

6394. а) До рідних і знайомих з с. Піски, Львів, від Кравців Петра.

6304. б) До рідних і знайомих з с. Рідники, Снятин, від Дорожинський Юліяна і Калинюк Івана.

6304. в) Дорожинський Льва з с. Рожнова, Косів, від Дорожинський Юліяна.

6304. г) До рідних і знайомих з с. Гуменця, Львів, від Ілинків Михайла.

6305. Застанний Василя, Катерини і Анни від Заставна Нини з с. Ришкова Воля, Ярослав.

6307. Мельник Никифора, Бас Гриця з с. Лишнівки від Кравчук Надії і Ніщук Капітона.

6308. Долепко Миколи, Петра і Йосифа з с. Болозів Гор. Добромиль, від Долепко Павла.

6309. а) Ониськів Івана з с. Рикова, Петриця Марії з с. Обертасів, Золочів, від Горинчин Володимира.

По інформації писати до:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Відділ 268 оцим повідомляє, що звичайні місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського відбудуться в суботу, 12. квітня, в домі Укр. Горожан на Wakeling St. Просимо кожного члена обовязково прийти на збори. — уряд.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться у вівторок, 15. квітня, в год. 7. вечір, в У. Н. Домі, 181-183 Флит ул. Просимо членів прийти на час. — П. Хоцький, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 4. квітня 1947 року померла в 58. році життя
МАГДАЛЕНА ГРЕЧИН,
членкиня Тов. Дарахівщина, від. 275 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті. Покійна вступила до Союзу в 1920 році. Полишила в смутку мужа, дочку і зятя.
Похорон відбувся 8. квітня з дому жалоби, 219 Belvidere Ave., Jersey City на цвинтар Holy Name. — В. ІЙ П.!
Н. Манорик, секр.

Дня 4. квітня 1947 року помер у 55. році життя
СТЕФАН ЯДЛОВСЬКИЙ,
довголітній член Тов. Згода, від. 294 У. Н. Союзу в Рорей, Н. Дж. Покійний приступив до Тов. Згода і У. Н. Союзу в 1926 році. Родився в селі Полянососовечне, пов. Сянок, Зах. Україна. Полишив у смутку жену Александру, котра є також членкою Союзу, 4 подружені дочки і 5 внуків.
Похорон відбувся 8. квітня з похоронного заведення до укр. прав. церкви св. Івана і на парох. цвинтар при участи членів Тов., кревних і знайомих. — В. ІЙ П.!
Я. Салій, секр.

Дня 6. квітня 1947 року помер у 63. році життя
ГРИГОРІЙ РОМАНКІВ,
член Тов. Зап. Січ, від. 371 У. Н. Союзу в Ньюарку, Н. Дж. Покійний походив зі села Бабухова, пов. Рогатин, Зах. Україна. До У. Н. Союзу вступив у 1916 році. Довгий час був секретарем того відділу і був прикладним громадянином. Полишив у смутку жену Марту і трьох синів: Мирослава, Богдана і Данила. Тлінні останки поховано на Голивуд цвинтарі в Юніон, Н. Дж. — В. ІЙ П.!
Ю. Баранюк, секр.

БУРЛАЦЬКИМ ШЛЯХОМ

Враження з подорожі по Европі
— написав —
РОМАН АНТОНОВИЧ.
159 сторін — Ціна 50 цнт
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою

ТАРЗАН, ч. 1577. Тарзан по біг.

Лютий з болю валовитий звір лігнав у джунглі.

„А тепер малпочоловіче, слідкуй за ними!" закомандував Браvи. „Що ви за дурні!" — крикнув Тарзан. „Коли вони являться серед череди, то їх розтолочуть на смерть!"

„Ратуй її, Тарзане" прохав Стренг. Він витягнув ніж і перерізав узи Тарзана.

„Тепер ти зіпсував нашу нагоду зробити маєток" — закричав Бравн, витягаючи стрільбу.